

Debatt

debatt@dn.no

Reduksjonene har gått for langt

Hæren er etter den kalde krigens opphør redusert med over 90 prosent og Heimevernet tilsvarende med 50 prosent.

Norge trenger et territorielt forsvar for å kunne håndtere dagens og fremtidens trusselbilde. Heimevernet (HV) er med sine nærmere 45.000 soldater den eneste organisasjonen i Forsvaret med tilstrekkelig volum, reaksjonsevne og lokal tilstedeværelse til å fylle rollen.

Norge er en småstat med en viktig geostrategisk beliggenhet. Kontroll over det norske landterritoriet er derfor en varig utfordring. HV er en militær beredskapsorganisasjon med kapasiteter som er viktig for forsvaret av norsk territorium - og som svært raskt kan bidra til å forsvare Norge mot trusler, anslag og angrep.

Heimevernet og Hæren utgjør Norges landmakt. Dette er dog to organisasjoner med hver sin selvstendige rolle. Hæren og Heimevernet har ikke overlappende, men utfyllende oppgaver.

Hva skiller så de to?

Hæren er lokalisert til et fåtall steder i Norge. Hærens tyngdepunkt - Brigade Nord - har begrenset kapasitet og evne til tilstedeværelse. Brigaden er med sine totalt 5000 mannskaper og befal utrustet, trent, bemannet og organisert for å gå til kamp i det mest krevende krigsscenario innenlands som utenlands - som en del av Norges forpliktelser overfor Nato.

HV er noe ganske annet: En ren nasjonal ressurs. Lett utstyrte avdelinger som sikrer og beskytter kritisk militær og sivil infrastruktur. Som ivaretar mottak og beskyttelse av allierte forsterkninger i havner, på flyplasser og på landeveien. Titusener av mobiliserbare kvinner og menn over hele landet, som stiller med våpen i hånd når behovet oppstår. Utholdenhet over tid. Forsvarsvilje. Nærvær i og lokalkunnskap om by og bygd. Sivil yrkeskompetanse. Livserfaring. Unik lokalkunnskap om infrastruktur, befolkning og geografi. Et personlig nettverk. God situasjonsoversikt og situasjonsforståelse.

Glemmes må heller ikke våre elleve HV-distrikters daglige og viktige samarbeid med politidistriktene, sivilforsvaret, fylkesmenn og andre beredskapsaktører - det vil si totalforsvaret - på det som på

Øvelse Nordland 1 hos Sør-Hålogaland heimevernsdistrikt 14 i Mosjøen. Under øvelsen øvde soldatene på objektsikring. Sjøheimevernet var også med og løste oppdrag. Foto: Jostein Hestdal/Forsvaret

Innlegg Tor Rune Raabye

fagspråket heter territoriell operasjon. I tillegg har HV en sivil rådsstruktur sentralt og lokalt, som bistår med forslag og råd i saker som angår HV - og dermed forsvarsevnen og -viljen i et forsvar som blir stadig mindre synlig for

befolkningen.

Den pågående landmaktutredningen presenterte nylig sin statusrapport. Den har blant annet vurdert å organisere Hæren og Heimevernet under én felles ledelse - benevnt sjefen for Landforsvaret.

Forsvaret har allerede i dag en velfungerende felles ledelsesmodell - nemlig Fellesoperativt hovedkvarter i Bodø (FOH) - der Hæren og HV er underordnet på lik linje med hver sine definerte oppdrag. Som sjef for Heimevernet har jeg fremmet mine råd overfor forsvarssjefen også på dette området. Han har lyttet til disse før han etter hvert skal gi sin endelige militærfaglige anbefaling til statsråden om fremtidens landmakt.

«En troverdig og effektiv landmakt er vesentlig for den norske forsvarsevnen», skriver forsvarssjefen i statusrapporten

innledning. Jeg kunne ikke vært mer enig. Hæren har de siste ti årene vært økonomisk sulteføret både på drift og investeringer i tidsriktig og høyst påtrengt materiell. Hæren er etter den

Generalmajor **Tor Rune Raabye** er sjef for Heimevernet.

kalde krigens opphør redusert med over 90 prosent og HV tilsvarende med 50 prosent. Jeg mener at reduksjonene har gått for langt.

Med andre ord vil en høyst nødvendig modernisering av Hæren bidra til å øke landmaktens potensial. Dessuten tar flere partier til orde for økte bevilgninger i tråd med Natos målsetning om to prosent av bnp. Dette burde borge for eksempelvis å opprette ytterli-

gere en hærbrigade med tilhørende materiell, noe som forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) foreslo i 2015, gitt økte budsjettrammer.

Norge trenger et sterkt forsvar med moderne fly, fartøy og en tidsriktig landmakt med en troverdig og effektiv hær. Et moderne utstyr og godt trent heimevern er en naturlig og viktig del av et relevant landforsvar.

Det er på landjorden striden til slutt avgjøres fordi det er der vi mennesker bor. Empirien på dette er overveldende i alle tidligere og pågående konflikter i moderne tid. Og så har Sjøforsvaret og Luftforsvaret sine svært viktige roller å spille i en helhetlig militær operasjon.

Generalmajor **Tor Rune Raabye**, sjef for Heimevernet